



Съфинансирано от  
Европейския съюз



АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

*Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.*



# ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

Представяне на Композитния индекс „Икономика на  
светло“ и Под-индекса „Заетост на светло“

12.12.2024 г., проф. Стефан Петранов

BG05SFPR002-1.005-0004

„Комплексен подход за осигуряване на мотивирани квалифицирани човешки ресурси: Рейтинг и инструменти за повишаване на привлекателността на ключови професии; пилотно внедряване в практиката и мултиплициране за балансирано осигуряване на квалифицирани кадри и учене през целия живот; ограничаване и превенция на недекларираната заетост и подпомагане на предприятията и заетите лица за успешен двоен преход“



Съфинансирано от  
Европейския съюз



АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

*Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.*



# СЪДЪРЖАНИЕ:

**01** Динамика на Композитния индекс

**02** Двата индекса – обща картина

**03** Композитен индекс „Икономика на светло“  
◆ Статистически компонент на КИИС  
◆ Социологически компонент на КИИС

**04** Под-индекс „Заетост на светло“  
◆ Статистически компонент на ПИЗС  
◆ Социологически компонент на ПИЗС

**05** Изводи





Съфинансирано от  
Европейския съюз

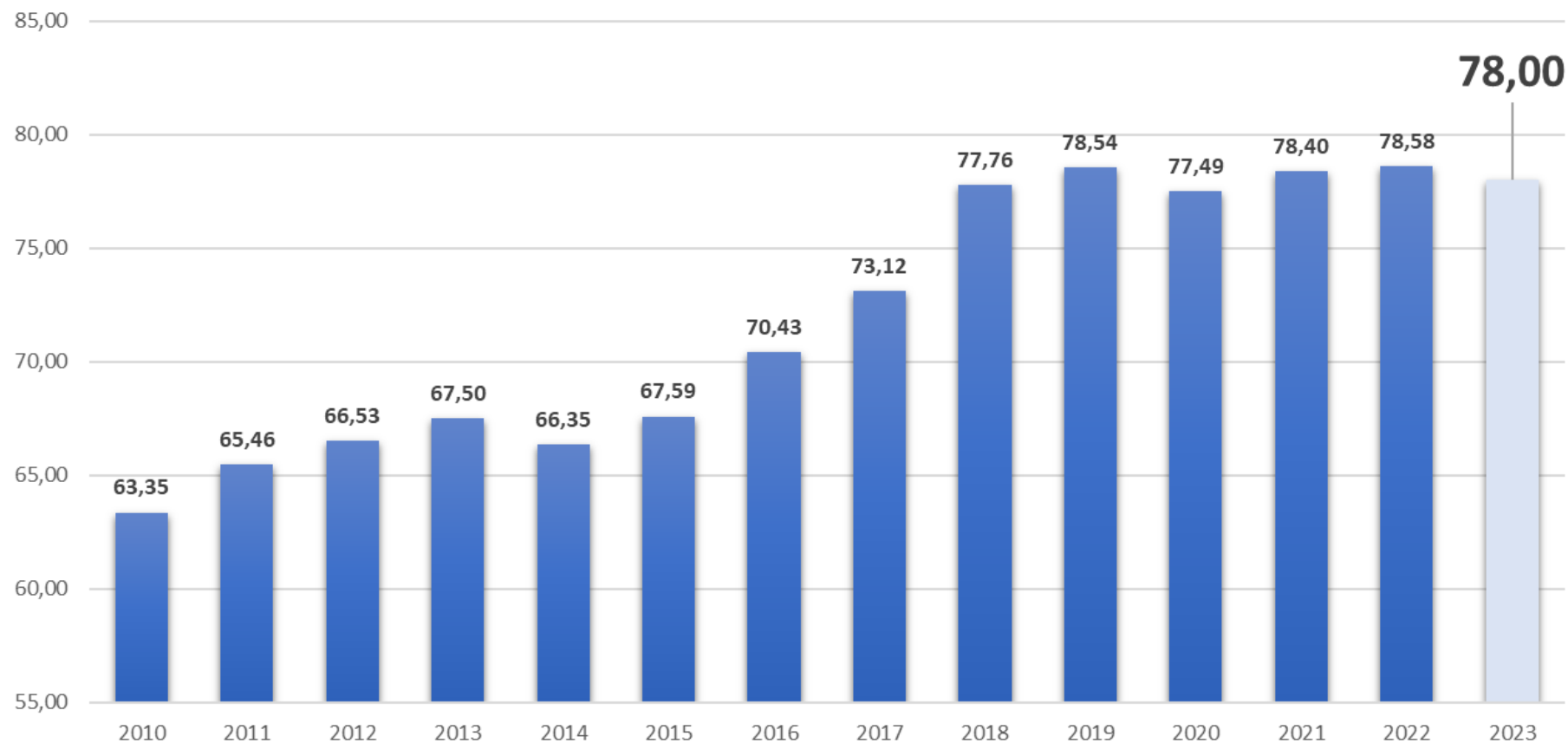


АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

*Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.*



## Динамика на Композитния индекс "Икономика на светло"





Съфинансирано от  
Европейския съюз



АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

*Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.*



## Двата индекса – обща картина

КИИС	Тегло	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Статистически компонент	50.00%	43.38	44.14	44.00	<b>43.94</b>
Социологически компонент	50.00%	34.11	34.26	34.57	<b>34.06</b>
Работодатели	30.00%	21.18	20.97	21.35	<b>21.59</b>
Работници	20.00%	12.93	13.29	13.23	<b>12.47</b>
<b>ОБЩО</b>	<b>100.00%</b>	<b>77.49</b>	<b>78.40</b>	<b>78.58</b>	<b>78.00</b>

ПИЗС	Тегло	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Статистически компонент	50.00%	44.50	45.49	45.52	<b>47.12</b>
Социологически компонент	50.00%	33.46	36.60	36.16	<b>35.12</b>
Работодатели	30.00%	22.23	23.93	22.64	<b>22.08</b>
Работници	20.00%	11.23	12.66	13.51	<b>13.15</b>
<b>ОБЩО</b>	<b>100.00%</b>	<b>77.96</b>	<b>82.08</b>	<b>81.69</b>	<b>82.24</b>



Съфинансирано от  
Европейския съюз



АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.



## Композитен индекс „Икономика на светло“ – статистически компонент

Показател	Тегло	2022 година		2023 година	
		Стойност	Претеглена стойност	Стойност	Претеглена стойност
Разплащане в брой	20.00%	80.21	16.04	80.18	16.04
Деклариран ДДС	13.56%	94.71	12.84	90.73	12.30
Осигурени заети	5.50%	90.41	4.97	97.71	5.37
Наети с договор	1.58%	98.12	1.55	98.27	1.55
Деклариран трудов ресурс	5.50%	89.65	4.93	89.63	4.93
<b>Акцизи</b>					<b>3.47</b>
Акцизи – тютюневи изделия	3.28%	95.97	3.15	98.37	3.22
Акцизи – алкохолни напитки	0.28%	85.84	0.24	87.09	0.25
<b>Международна търговия</b>					<b>0.28</b>
Търговия – ЕС	0.20%	95.64	0.19	95.88	0.19
Търговия извън ЕС	0.10%	83.73	0.08	83.96	0.08
<b>ОБЩО</b>	<b>50.00%</b>		<b>44.00</b>		<b>43.94</b>



Съфинансирано от  
Европейския съюз



АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

*Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.*



## Композитен индекс „Икономика на светло“ – социологически компонент - Работодатели

Показател	Тегло	2022 година		2023 година	
		Стойност	Претеглена стойност	Стойност	Претеглена стойност
Пазар на труда – работа с договори	1.7%	80.73	1.37	76.20	1.30
Пазар на труда – работа с договори на пълно възнаграждение	1.7%	70.26	1.19	70.52	1.20
Пълно отчитане на реализираната продукция	3.3%	61.87	2.04	65.12	2.15
Легален внос и износ	3.3%	76.16	2.51	77.04	2.54
Коректно деклариране на мита и данъци	3.3%	74.98	2.47	74.15	2.45
Коректно възстановяване на ДДС	3.3%	73.84	2.44	74.85	2.47



Съфинансирано от  
Европейския съюз



АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

*Отговорният бизнес – за бизнеса по правилата.*



## Композитен индекс „Икономика на светло“ – социологически компонент – Работодатели (продължение)

Показател	Тегло	2022 година		2023 година	
		Стойност	Претеглена стойност	Стойност	Претеглена стойност
Коректно провеждане на обществени поръчки	3.3%	73.34	2.42	66.49	2.19
Разплащане по банков път между фирми	1.7%	83.56	1.42	75.66	1.29
Разплащане по банков път на работници и служители	1.7%	84.63	1.44	84.63	1.44
Наличие на система за качество	3.3%	49.79	1.64	66.18	2.18
Дял на светлата икономика	3.3%	72.48	2.39	72.34	2.39
<b>РАБОТОДАТЕЛИ - ОБЩО</b>	<b>30.00%</b>		<b>21.35</b>		<b>21.59</b>



Съфинансирано от  
Европейския съюз



АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

*Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.*



## Композитен индекс „Икономика на светло“ – социологически компонент – Работници и служители

Показател	Тегло	2022 година		2023 година	
		Стойност	Претеглена стойност	Стойност	Претеглена стойност
Основна работа с договор	1.7%	79.63	1.35	79.15	1.35
Основна работа с договор на пълно възнаграждение	1.7%	78.75	1.34	77.85	1.32
Допълнителна работа с договор	1.7%	61.17	1.04	57.35	0.97
Допълнителна работа с договор на пълно възнаграждение	1.7%	50.72	0.86	47.95	0.82
Издаване на касови бележки за стоки	3.3%	78.66	2.60	78.45	2.59
Издаване на касови бележки за услуги	3.3%	51.14	1.69	51.65	1.70
Коректно деклариране на данъци върху доходите на физическите лица	6.7%	64.92	4.35	55.48	3.72
<b>РАБОТНИЦИ И СЛУЖИТЕЛИ</b>	<b>20.00%</b>		<b>13.23</b>		<b>12.47</b>





Съфинансирано от  
Европейския съюз



АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

*Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.*



## Под-индекс „Заетост на светло“ – статистически компонент

Показател	Тегло	2022 година		2023 година	
		Стойност	Претеглена стойност	Стойност	Претеглена стойност
Осигурени заети	22.00%	90.41	19.76	97.71	21.36
Наети с договор	6.00%	98.12	6.16	98.27	6.16
Деклариран трудов ресурс	22.00%	89.65	19.60	89.63	19.59
<b>ОБЩО</b>	<b>50.00%</b>		<b>45.52</b>		<b>47.12</b>



Съфинансирано от  
Европейския съюз



АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

*Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.*



## Под-индекс „Заетост на светло“ – социологически компонент

Показател	Тегло	2022 година		2023 година	
		Стойност	Претеглена стойност	Стойност	Претеглена стойност
<b>Работодатели</b>	<b>30.00%</b>		<b>22.65</b>		<b>22.01</b>
Пазар на труда – работа с договори	15.00%	80.73	12.11	76.20	11.43
Пазар на труда – работа с договори на пълно възнаграждение	15.00%	70.26	10.54	70.52	10.58
<b>Работници</b>	<b>20.00%</b>		<b>13.51</b>		<b>13.12</b>
Основна работа с договор	5.00%	79.63	3.98	79.15	3.96
Основна работа с договор на пълно възнаграждение	5.00%	78.75	3.94	77.85	3.89
Допълнителна работа с договор	5.00%	61.17	3.06	57.35	2.87
Допълнителна работа с договор на пълно възнаграждение	5.00%	50.72	2.54	47.95	2.40
<b>ОБЩО</b>	<b>50.00%</b>		<b>36.16</b>		<b>35.12</b>



Съфинансирано от  
Европейския съюз



АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

*Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.*



# ИЗВОДИ

- През 2023 г. крехкият растеж е отстъпил пред
  - ✓ влошаващата се икономическа среда;
  - ✓ вътрешната политическа несигурност;
  - ✓ външната политическа и търговска несигурност.
- Освен това, продължават да действат структурни фактори като:
  - ✓ Намеса на държавата на трудовия пазар, чрез административни мерки (МЗ, МОД);
  - ✓ Ниска ефективност на институциите, включително съдебната система;
  - ✓ Високи нива на корупцията.



Съфинансирано от  
Европейския съюз



АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

*Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.*



# ИЗВОДИ

Има задържане на процесите на изсветляване на българската икономика и делът на сивата икономика остава висок. Основните проблемни области са:

- непълно отчитане на реализираната продукция и събираемостта на ДДС;
- гарантирането на реална конкуренция при провеждането на обществените поръчки;
- работата с договори, които не отчитат действителното възнаграждение;
- издаването на касови бележки при продажбите на услуги;
- допълнителна работа без договори.





Съфинансирано от  
Европейския съюз



АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ  
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

*Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.*



БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО

ПРОФ. СТЕФАН ПЕТРАНОВ

BG05SFPR002-1.005-0004

„Комплексен подход за осигуряване на мотивирани квалифицирани човешки ресурси: Рейтинг и инструменти за повишаване на привлекателността на ключови професии; пилотно внедряване в практиката и мултиплициране за балансирано осигуряване на квалифицирани кадри и учене през целия живот; ограничаване и превенция на недекларираната заетост и подпомагане на предприятията и заетите лица за успешен двоен преход“